

LOS EMPRONTS ANGLESES A LA LENGA OCCITANA

29 - LENGA - LA LENGA DINS LO MONDE

LA FORMACION DE LAS LENGAS EI QUAUQUES CÒPS PLASENTA.

A la tota debuta, ua lenga neish en eretar d'ua mes anciana. En francés o en occitan, la màger part deus mòts venguen deu latin. Mès arriba tanben, per enveja o per necessitat, que mòts sian emprontats a d'autas lengas.

Ua lenga empronta a ua auta per necessitat, quan lo mòt designa un objècte que n'ei pas conegut. Ei lo cas entà un «igloo» emprontat a la lenga inuit.

Ei tanben lo cas entau mòt «amour», vengut de l'occitan. Au sègle XIIau, los Trobadors inventan *l'fin' amor* e l'exaltacion deus sentits. Aquera idèa navèra que ditz dambe sensibilitat la passion amorosa n'a pas d'equivalent en francés, lo mòt occitan ei alavetz adaptat.

La traduccion deus mòts en –or occitans se realiza en –eur en francés. Ei lo cas entà exemples nombreuses: flor > fleur, color > couleur, etc. Amor hè excepcion a aquera règla, ei exprimit a l'occitana.

Ua lenga pòt emprontar a ua auta entà s'apropriar un pauc deu son prestigi o deu son luxe. Ei atau que lo mòt «restaurant» en francés a conegut un succès internacionau.

Aqueths escambis se produsishen tostemps a l'escadença d'encontres, uroses (visitas d'artistas, escambis diplomatics e descobèrtas de monuments) o maluroses (conflictes, guèrras).

En 1154, Alienòr d'Aquitània deveng reina d'Anglatèrra. Alienòr ei duquessa d'Aquitània e au moment de la sua accession au tròne, las suas possessions que engloban la Gasconha e van au-delà de Peitius venguen eras tanben anglesas. Dinc a la fin de la guèrra de Cent-Ans, en 1453, angleses e gascons ne deisharàn pas de s'encontrar, e pas tostemps de maishant grat. Ei a l'escadença d'aquera longa tempsada de coabitacion que

numeroses mòts occitans seràn emprontats peus angleses.

Mèma se la sua preséncia s’ei aflauida dempèi tot aqueth temps, los linguistas estiman que mes de 30% de la lenga anglesa seré tirada deu francés e logicament, de l’occitan !

VESEM DE MES PRÒCHE AQUETHS CURIOSAS VIATGES LINGUISTICS!

Bèstias numerosas de l’espaci occitan van inspirar los noms angleses.

insèctes

Entaus insèctes, l’anglés *bee* veng deu mòt occitan *abelha*. La *cigala* balha *cicada* en anglés.

ausèths

Los ausèths deu territòri gascon an tanben inspirat la lenga anglesa.

L’*agla* inspira l’*eagle* anglés. Lo *faisan* occitan, emprontat peu francés, deveng *pheasant* en anglés. Aute ausèth comun, *lo gai* inspira *the jay*.

vegetaus

Entaus vegetaus, la *figa* (en occitan lengadocian) serà adaptada en *fig* en anglés. Lo *pastel* occitan serà emprontat tan per l’anglés que peu francés. Mèma causa entau *cardon* occitan qu’inspira *the cardoon* en anglés e qu’ei utilizat atau en francés. L’excellent *mossaron* occitan deveng *mushroom* dins las bocas anglesas e designa los camparòus.

La cultura de la **vinha**, la vrenha lengadociana, la *vendémia*, inspira *the vintage* en anglés que designa lo terrador, lo millesima.

abitat

L’abitat occitan transmet quauques elements, en particular *the barrack* (la casèrna) qu’ei emprontat a la *barraca* occitana, que designa un acès o ua petita construccion. Tot parièr la *cabina* o la *cabana*, petit abitat o recapde, inspiran *the cabin*. Las polidas *cortias*, o *cortinas*, en gascon, devenguen *the curtains* en anglés. Au *cornèr* de la chaminèa gascona l’anglés tròba lo son *corner*, un *cornèr* tanben ! Lo *tap*, lo boçon de la barrica, veng deu vèrbe occitan *tampar* (boçoar, barrar) deriva en robinet entaus angleses qu’ac tradusishen tanben per *the tap*.

qualitats fisicas o psicologicas

Las qualitats fisicas o psicologicas permeten tanben d’identificar empronts, *the badinage* ei eretat deu vèrbe *badinar* en occitan e designa aquera mèma actituda portada a l’amusement e a la leugueretat.

Lo farcejaire, lo trufandèr, qu'aima *trucar* (faussar las causas entà jogar) inspira *the treek* (la farça, badinada) en anglés. Lo mauheitós que fòrça a pagar, a balhar quaucom, hè *racar* (vomir, forçar a pagar) en occitan lengadocian o impausa *a rackett* en anglés.

Lo qu'ei *chop* en gascon ei *sop* en anglés ! E l'invitat mau educat que hè *hurlups* en gascon, que hurlupa (deu vèrbe *hurlupar*, hèr brut en degustar un liquide), ei exprimit peu vèrbe anglés *to slurp* entà las mèmas maladreças.

Acabam dambe lo nòste *capdet* gascon, lo capdet de Gasconha, o *the cadet* en anglés. Auré tanben inspirat lo mòt *caddy* en anglés. Au sègle XVI^{au}, los joens capdets gascons portavan los clubs de gòlf entà la familha reiala. Maria, reina d'Escòcia, que creish en França ont los capdets servishèvan, introdusishcòc aqueth tèrme en anglés.

Aqueths sègles d'escambi principalament coneguts entà la guèrra de Cent-Ans estòn de segur tanben mercats per moments uroses au ritme gaujós e viu deus rigodons, *the rigadoons* en anglés.

Provençal Words in English

W. W. Skeat

The Modern Language Review

Vol. 1, No. 4 (Jul., 1906), pp. 283-285

https://www.jstor.org/stable/pdf/3713450.pdf?seq=1#page_scan_tab_contents

Robert A. Geuljans

www.etymologie-occitane.fr/langues-et-occitan/az-mots-anglais/

FRISA CRONOLOGICA

LEXIC

LINGUISTA

persona que coneish e estudia ua o mes d'ua lenga.

COABITACION

situacion pendent la quina ua abitacion, o un espaci comun, ei partatjat.

CAPDET

lo dusau o lo mes joen deus mainats d'ua familha.

MOSSARON

camparòu blanc o rosat que veng sus las pradas e las clarèras deus bòsques.

RIGAUDON

dança de coble a dus temps realizada sus un aire viu e gai.

QUESTIONS

1. Entà quinas rasons un mòt ei emprontat a ua lenga estrangèra ?
2. Explica l'origina deu mòt « amor ». Quina evolucion permet de comprénguer la sua origina ?
3. Entà quina rason mòts angleses son emprontats a l'occitan ?

ACTIVITATS

	A curtain
	A tap
	A cicada
	A bee
	A mushroom

Associa un mòt anglés a un imatge

CE PROJET A ÉTÉ FINANCÉ AVEC LE SOUTIEN DE LA COMMISSION EUROPÉENNE

